

Avdelningen för Regioner och miljö
Lars Viklund
010-479 49 64

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Remiss gällande förbättrat genomförande av två direktiv på avfallsområdet:

- Förslag på ändringar för att förbättra genomförandet av avfallsdirektivet
- Förslag på ändringar för att förbättra genomförandet av elutrustningsdirektivet

Statistiska centralbyrån (SCB) har av Miljö- och energidepartementet uppmanats att lämna synpunkter på promemorian "Förbättrat genomförande av två direktiv på avfallsområdet". SCB:s yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet som statistikproducent. SCB har expertkunskap inom området avfallsstatistik som en följd av många år som producent av sådan statistik på uppdrag av Naturvårdsverket.

1 Allmänna synpunkter

SCB har kommentarer till två av förslagen kopplat till avfallsdirektivet, samt en kommentar till förslaget avseende elutrustningsdirektivet. Kommentarererna framgår i underrubrikerna nedan (korresponderande kapitel i promemorian inom parantes).

I övrigt tillstyrker SCB alla väsentliga delar av förslagen.

1.1 Biprodukter (kap 3.2)

SCB anser att den nya ordalydelsen i lagstiftningen kommer bidra till en ökad godtycklighet vilket kommer innebära problem i statistikproduktionen.

Fördelen med den hittillsvarande formuleringen är att den tydligt anger när ett ämne eller ett föremål *ska* anses vara en biprodukt. Den föreslagna formuleringen anger istället när ett ämne eller ett föremål *kan* anses vara en biprodukt. Det blir således, enligt förslaget, upp till innehavaren av restprodukten att avgöra om restprodukten är ett avfall eller en biprodukt.

Distinktionen mellan vad som är biprodukt respektive avfall är mycket viktig i avfallsstatistiksammanhang eftersom statistiken explicit avser just avfall, inte biprodukter. Inom vissa branscher kan

olika avfallsgenererande företag och anläggningar anser att ett ämne är en biprodukt, medan en annan anläggning anser att samma substans är ett avfall. Denna problematik är något som avfallsstatistiken redan idag arbetar hårt med för att nå klarhet kring. SCB befärdar att den föreslagna formuleringen kommer bidra till fortsatta och ökade problem att särskilja mellan vad som är ett avfall och vad som är en biprodukt.

Från ett statistiskt mätperspektiv är detta besvärande eftersom samma substans kan klassificeras som endera avfall eller biprodukt. Med den nya formuleringen tillåts avfallsgenererande anläggningar göra egna klassificeringar som kan skilja sig från andra anläggningar. Samma anläggning kan även göra olika klassificeringar olika år, vilket i så fall leder till tidsseriebrott.

SCB vill dock påtala att det redan i dag råder brist på samstämmighet samt att det råder förvirring om vad som är en biprodukt respektive vad som är avfall, vilket bidrar till svårighet att mäta fenomenet. SCB välkomnar därför ambitionen att bidra till ökad tydlighet. Vidare anser SCB att det är bra att den nya formuleringen på ett tydligare sätt betonar att det ska vara "säkerställt" att restprodukten kommer "fortsätta att användas". Önskvärt vore dock om det i lagstiftningen, eller via vägledning, blev tydligt för anläggningar vilken typ av användning som ligger i linje med termen i lagstiftningen. Är exempelvis användning som bränsle i linje med kriterierna i lagstiftningen, eller krävs det att biprodukten används som råvara för att producera en ny produkt.

1.2 Bortskaffa avfall (kap 3.9)

SCB anser att det vore önskvärt att särskilja "förberedelse för bortskaffning" från "bortskaffning av avfall". Enligt förslaget anses bägge dessa företeelser inrymmas i definitionen av "bortskaffa avfall".

Avfallsstatistiken som rapporteras till EU ska inte inkludera förberedelse för bortskaffning (respektive förberedelse för återvinning). När faktiskt bortskaffande och förberedelse för bortskaffande inryms i samma definition blir det svårare att i statistikproduktionen särskilja förberedelse från bortskaffande. Detta ökar risken för att förberedelse för bortskaffande klassificeras som bortskaffande, samt omvänt, att bortskaffande klassificeras som förberedelse för bortskaffande.

1.3 Förslag på ändringar för att förbättra genomförandet av elutrustningsdirektivet (kap 4)

Att kriteriet om kvantitet införs i den svenska lagstiftningen kommer medföra att mindre mängd elutrustning omfattas av producentansvaret för konsumentavfall. Detta eftersom större kvantiteter elutrustning inte längre bedöms som ett konsumentavfall, varpå de inte fortsättningsvis omfattas av producentansvaret för konsumentavfall. Vidare gör SCB tolkningen att den nya formuleringen bidrar till ett visst mått av godtycklighet. Detta eftersom det inte är tydligt när kriteriet är uppfyllt. Det framgår inte när kvantiteten är likvärdig, respektive inte likvärdig, med avfall som normalt uppkommer i privathushåll.

Dessa två aspekter, minskade mängder elutrustning under producentansvar och ökad godtycklighet, måste tas hänsyn till när statistiken tolkas och analyseras.

SCB är i dagsläget inte involverade i uppföljningen av elutrustningsdirektivet, och har av den anledningen svårt att överblicka vilka exakta följd effekter detta får på uppföljningen.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Helen Stoye, avdelningschef Marie Haldorson samt miljöhandläggare Lars Viklund, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Joakim Stymne

Lars Viklund

Kopia till:
Linn Åkesson, Regeringskansliet